

بررسی مسائل فقهی نوجوانان

پداس جهانگیر



حالیکه این بزرگترها هستند که بایستی روش خود را تغییر دهند به این معنی که با نوجوانان آمرا نه رفتار نکنند بلکه با دلیل و منطق حقایق را به آنها تفهیم کرده و آنان را هدایت نموده و به صلاح آورند .

نوجوانان گاهی در مقابل رفتار متضاد بزرگتران دچار تردید می شوند یعنی هنگامی که از نوجوان تقاضائی داریم او را تشجیع می کنیم و بزرگ فهمیده خطابش می کنیم و لحظه ای بعد او را بچه و نادان . مثلا مادر دخترش را مورد خطاب قرار داده که تو دیگر بزرگ شده ای و یک خانمی بنا بر این اطاقها را نظافت کن و . . . اما همین دختر فردا وقتی بخواهد لباس خودش را با رنگ مشخص انتخاب کند مادرش او را منع کرده و رنگ دیگری را توصیه می نماید و در مقابل اصرار و یا چرای او می گوید تو بچه هستی و نمی فهمی ! این رفتارهای متضاد بزرگسالان است که نوجوان را دچار تردید می کند .

تخیل :

مهممهممهممهممهممهممهممهممهممهم

دیگر از اختصاصات این دوران تخیل قوی نوجوانان است آنان اغلب دورنمائی از زندگی آینده و نقش خودشان در جامعه تصویر می کنند و تمایلات و خواسته ها و هدفهای ایده آلی برای خودشان در نظر می گیرند و بدون توجه به واقعیتها به خیالات خویش شکل می دهند . در اینجا

وظیفه مربی است که آنان را کم کم با واقعیتها آشنا نموده و تخیلات آنان را به تفکرات منطقی تبدیل و یا به عبارت دیگر تخیلات واهی آنان را بسوی تخیلات اختراعی سوق دهد و هیچگاه نباید تخیلات آنان را سرکوب و تخطئه کنیم بلکه باید از تحلیل نوجوانان در راه شکوفائی استعدادها و ایجاد خلاقیت در آنان استفاده کنیم .

نوآوری و نوجوئی :

مهممهممهممهممهممهممهممهممهممهم

اغلب نوجوانان خواهان نوآوری و نوجوئی بوده و در بسیاری امور از پوشیدن لباس تغییر دکوراسیون اطاق خواب ، کلاس درسی گرفته تا آداب و رسوم جاری در جامعه نوآوری می کنند و حتی گاهی اوقات با بعضی از سنتها به مبارزه برخاسته و آنان را دگرگون می کنند .

تقلید :

مهممهممهممهممهممهممهممهممهممهم

اصولا " انسان از بدو تولد تا پایان عمر برای خود سرمشقها و نمونه ها بی انتخاب می کند و از آنان تقلید و پیروی می نماید ولی انتخاب الگو و نمونه و تعویض آنان در سنین نوجوانی شدیدتر بوده و گاهی آنچنان تحت تاثیر الگوها قرار می گیرند که آن الگو را جز و شخصیت خویش کرده و خود را نمونه ای از او می پندارند و سعی می کنند کلیه رفتار ، کردار ، گفتارشان عینا " به مثل

ما آنان را سرمشق خویش قرار خواهند داد و نتیجتاً " راه صلاح و فلاح را پیش خواهند گرفت .

و بالاخره نوجوانان خواهان استقلال فکری دارای اشتباه و خطا - کمی تجربه (نه هوش) تلون مزاج - بی ثباتی و ندانم کاری - دقیق و عمیق نبودن تفکر - افراط و تفریط در امور غرق شدن در رویاهای - غرور و خودپسندی - قدرت طلبی - خودشیفمگی و بالاخره عشق که نتیجه و تبلور عاطفی است می باشند .
نوجوانان تشنه محبت کردن و مورد محبت

همان الگو باشد گاهی اوقات با الگوها بازی می کنند و با آنان خود را مشغول کرده و تفریح می کنند و بالاخره با انتخاب الگوهای جدید الگوهای قدیمی راه فراموشی می سپارند . الگو ممکن است معلم پدر ، مادر ، چهره معروف سیاسی ، آکترفیلم همسایه و یا هرکس و هر فرد باشد چه خوبست اولیاء و مربیان در انتخاب الگوها توجه نوجوانان را طوری هدایت کنند که بهترین سرمشقها را انتخاب کنند همانطور که خداوند می فرماید : پیامبر برای شما اسوه حسنه و سرمشق نیکویی است .



واقع شدن هستند نوجوانی که از کانون گرم خانوادگی و سرشار از صفا و محبت برخوردار باشد هرگز تحت تاثیر محبت های

اگر بزرگان مذهبی را آنچنان که باید و شاید به نوجوانانمان معرفی کنیم و سیره آنان را بشناسانیم شکی نیست که نوجوانان

زبانی و سطحی دیگران واقع نشده و بالاخره به منجلاب اعتیاد و فحشاء نمی‌افتد.

اگر صادقانه او را با واقعیتها و نظام‌های دینی و اجتماعی آشنا کرده باشیم هرگز از جاده عفاف منحرف نمی‌شود اگر به او خاطر نشان کرده باشیم که عشق ورزیدن گناه نیست بشرط اینکه در چهار چوبه قوانین و مقررات خدائی باشد هرگز پیرامون معاصی نرفته و بالاخره این سنین بحرانی را به سلامت پشت سر می‌گذارد و برای زندگی آینده خویش طرحی عاقلانه و خداپسندانه میریزد و اما عشق نوجوانان خصوصیت‌های ویژه‌ای دارد یکی از این خصائص تسخیری بودن عشق نوجوان است بدین معنی نوجوان سخت تمایل دارد که معشوق یا معشوقه‌اش مسلوب الاراده بوده و تمامی در اختیار او باشد و هیچ حرکتی از او صادر نشود مگر بخواست او. و از آنجا که معشوق و یا معشوقه، خود انسان و صاحب اراده است حرکاتی بدون توجه به خواست و تمایلات او انجام می‌دهد که همین حرکات موجب دلزدگی عاشق و روی‌گردانی او میشود و بقول معروف "تب داغ زود عرقش در می‌آید" همین امر موجب بازگشت نوجوان از معشوق یا معشوقه‌اش می‌شود شاید یکی از علل از هم‌پاشیدگی ازدواج‌های زودرس همین تسخیری بودن

عشق نوجوانان باشد در هر صورت از ابراز عشق نوجوانان نباید وحشت داشت بلکه فقط بایستی مراقب و مواظب آنان بود و تا آنجاکه ممکن است آنان را با واقعیت‌های زندگی و حقایق مذهبی آشنا کنیم و دوستانه و صادقانه آنان را نصیحت کنیم و نصیحت هم باید در خلوت باشد چنانچه امیرالمومنین (ع) فرمود: **التَّصْحُّبُ بَيْنَ الْمَلَائِكَةِ تَفْرِیحٌ**

گرنصیحت کنی به خلوت کن

که جز این شیوه نصیحت نیست

هرنصیحت که برملا باشد

آن نصیحت بجز فضیحت نیست

"سعدی"

اگر بخواهیم نوجوانان را در چند جمله معرفی کنیم باید گفت:

نوجوان فردی است از لحاظ عاطفی نا بالغ از لحاظ تجربه محدود، از لحاظ جسمی در حال رشد و از لحاظ فرهنگ تحت تاثیر محیط. همه چیز می‌خواهد و هیچ چیز ندارد. همه چیز می‌فهمد ولی هیچ چیز نمیداند. هم بزرگست و هم کوچک. هم بارکودکی را بر دوش دارد و هم سنگینی بار بزرگسالی را احساس می‌کند. در رویا و تخیل زندگی می‌کند ولی با واقعیات روبرو است دیوانه‌ایست با عقل، مستی است هوشیار و بالاخره دوران بلوغ را که برزخی بین کودکی و بزرگسالی است میگذراند. در حین لبه‌لیمه چیز و همه کس نیاز دارد

خود را از همه کس بی نیاز می‌پندارد .
استغنائی طبعشان بالاتر و بیشتر از غنائی
هر صاحب قدرت و زر و هنر و ... است
با این خصایص و احوال متاسفانه در جامعه
عنایت خاصی به آنان مبذول نشده گاه
مانند بچه‌ها با آنان رفتار می‌شود و گاه
انتظار جامعه همان انتظاریست که از یک
فرد کامل با تجربه دارند .

بقول آن شاعر:

نه در مسجد گذارندم که رنسی

نه در میخانه گاین خمار خام است

میان مسجد و میخانه راهی است ؟

غریبم عاشقم آن ره کدام است ؟

در عین حال باید بدانیم که مخاطراتی

چند نوجوانان را تهدید می‌کند از قبیل :

خود ارضائی - ارضای نامشروع - توجه به

همجنس - اعتیاد - تهاجم و پرخاشگری

فرار از خانه و دیار - گرایش بی‌حد به گروه
همسالان (که نه تجربه کافی دارند و نه
احساس تعهد و مسئولیتی در قبال
اومی‌کنند) - سرخوردگی - تحمیل از طرف
پدر و مادر - ربوده شدن از طرف گروه‌های
منحرف و واداشتن او به اعمالی از قبیل
دزدی - فحشا و قاجاق و قتل و امثال آن
خود نمائی بیش از حد و قبول هر نوع
مسئولیت (بدون توجه به عواقب آن)

ترس و عدم قبول مسئولیت - بی تفاوتی

ابتلا به بیماری نوروژ (عصبی) و ...

و در پایان از خدای تبارک و تعالی مسألت

دارم به شما اولیاء و مربیان توفیق دهد

که از عهده مسئولیت خطیری که دارید

بخوبی برآید و در تعلیم و تربیت

اسلامی نسل آینده موفق و پیروز باشید .

والسلام علیکم ورحمه‌الله وبرکاته

توای مسلح است که در جبهه پشت جبهه

پیروزی می‌آفرینید و به پیش می‌روید

امام خمینی